

[Maigaard.]

og en anden gruppe, fortrinsvis unge fra hjem, hvis interesse det nuværende flertal i folketinget skal forsvare, som havde 9 års uddannelse, og som ikke havde eksamenspapirer. Nissen er flyttet med, sorteringen er der, og jeg mener, at forskellen på det gamle og det nye ikke vil blive så farlig stor.

Derfor har det glædet os, at regeringen i sin tiltrædelseserklæring har bebudet, som det jo hedder på det særlig christiansborgske, at den vil fremsætte et forslag til beslutning om en 12 års uddannelsespligt. Det hedder i Folketingstidende 1972-73, sp. 40, som jeg godt vil citere:

„Regeringen vil stille imod, at alle unge, efterhånden som de praktiske forhold muliggør det, sikres en grundlæggende uddannelse af 12 års varighed — således som det allerede er tilfældet for flertallet af de unge — og regeringen agter at fremsætte forslag til principbeslutning herom.“

Det er efter min mening en perspektivrig reform, som regeringen her har givet en antydning af, der, når den er ført ud i livet, vil medføre, at ingen unge forlader uddannelsessystemet som ikke-faglærte, og det mener jeg er et væsentligt og afgørende fremskridt, hvis vi kan nå så langt. Det vil også medføre, at vi med denne 12-årige uddannelse, som vil blive resultatet af det, får skabt det, der formodentlig er et minimum for, at et livslangt voksenundervisningssystem overhovedet kan fungere.

Jeg tror, det er rigtigt at drage dette spørgsmål om den 12-årige uddannelsespligt med ind i debatten allerede nu, fordi jeg mener, at formen for afslutningen af folkeskoleforløbet må være afhængig af det videre uddannelsesforløb, altså den ramme, folkeskolen skal indplaceres i; det forløb, der skal sluttes i folkeskolen, må skabes, må tegnes ud fra vort kendskab til det videre forløb.

Det er rigtigt, at beslutningen om en 12-årig uddannelsespligt, som regeringen altså vil fremlægge i principform, er ressourcekrævende, og at det derfor vil tage nogle år at få den etableret, at få lavet apparatet til den. Men jeg tror, vi skal overveje at lave samtidighed mellem det tidspunkt, hvor ressourcerne er til stede, og det tidspunkt, hvor den 12-årige uddannelse skal være en

pligt, som regeringen så rigtigt siger i sin tiltrædelseserklæring fra i år.

Jeg fremhæver uddannelsespligten ikke af nogen kærlighed til pligten — det ville ligge mig fjernt — men fordi jeg mener, at det obligatoriske er en nødvendig forudsætning for at få de svageste med. Der kan argumenteres for den 12-årige uddannelsespligt på ganske samme måde, som der sidste år med et bredt flertal her blev argumenteret for og gennemført 9 års undervisningspligt, altså med dette, at hvis vi ikke gør det obligatorisk, får vi ikke dem med, som har det mest behov.

Jeg mener, det er nødvendigt, at vi finder ud af, hvornår denne undervisningspligt skal være obligatorisk, fordi jeg mener, det er en forudsætning for, at folkeskoleforløbet får den rigtige eksamensfri, prøvfri, afslutning. Eksamen eller vurderinger efter det 9. år ville jo være meningsløst i et system, som byggede på et 12-årigt forløb. Samtidig ville vi komme uden om et meget ubehageligt element i lovforslagets bestemmelser, nemlig elementet om lærervurderinger. Der står udtrykkelig i lovforslagets bemærkninger „vurdering“, og det er også sådan, jeg mener paragraffen skal læses, og sådan, det forklares i bemærkningerne.

Jeg synes, det er uheldigt med disse lærervurderinger, og jeg synes i alt fald, vi grundigt skal overveje, om en lærer uden selv at være udsat for muligheden for kontrol skal kunne give en vurdering, der følger en elev resten af livet; det er i alt fald en stor magt, lærerne i så tilfælde udstyres med. Vi vil derfor gerne forhandle principbeslutningen sammen med spørgsmålet om formen for afslutningen af folkeskoleforløbet.

Dernæst nogle bemærkninger om bestræbelserne for, håbet om engang at skabe en børne- og elevcentreret skole. Det er sagt så tit, at det er blevet en vane, dette, at skolen skal være børne- og elevcentreret, at den skal tage sit udgangspunkt i børnenes og elevernes forestillings- og begrebsverden, det er sagt så tit, at synspunktet efterhånden er ved at trænge ind i skolen, men øjensynlig ikke i undervisningsministeriet. Vi ved jo efterhånden, vi ved det fra udviklings-, fra indlærings-, fra motivationspsykologien, at evnen til at opfatte abstrakter først udvikles med årene. I de første år i skolen er børnenes oplevelsesmønstre samlet